

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdelávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Vazby a vzorování tkanin - 8

KDE TUL
fakulta textilní
katedra designu

Vyučující: Ing. Vlastimila Bergmanová

vlastimila.bergmanova@tul.cz

5149

14. Kraje tkaniny

Funkce kraje:

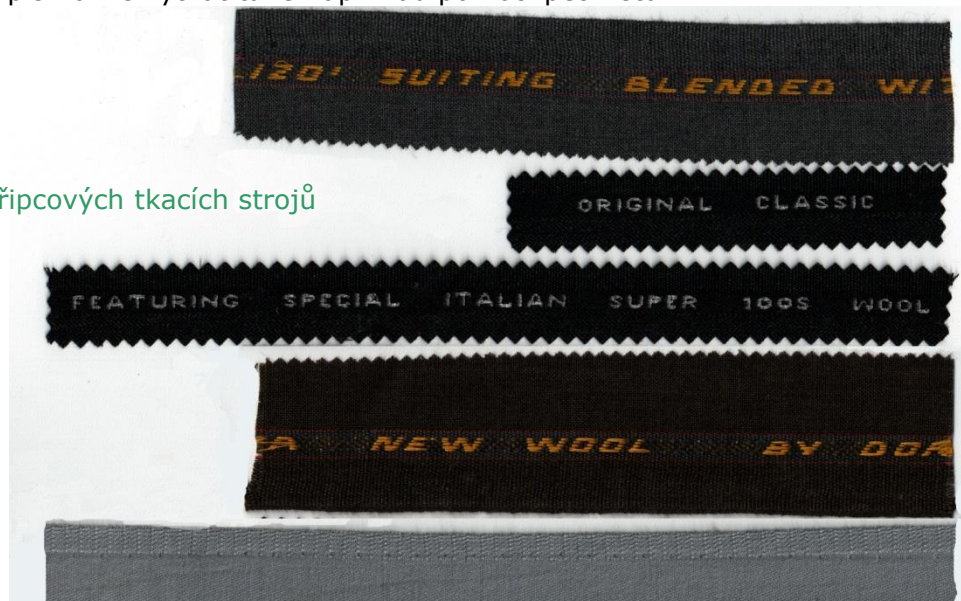
- zachycení útku zanášeného do prošlupu, vznikající tkanina musí přejít přes rozpínky
- dostatečná pevnost pro následnou úpravu (tkanina je namáhána na napínacím rámu, kde se fixují rozměry, dostává požadovanou šíři. Je namáhána v podélném směru.
- estetický požadavek (stuhý, vetkávané okraje...)

Požadavky:

- šíře je úměrná šíři tkaniny, udává se 0.8 – 1.8 % z celkové šíře tkaniny
- kraje se nesmí kroutit, nesmí být příliš dlouhé nebo krátké, nesmí být příliš tuhé nebo řídké

Vzhled krajů:

- kraje bývají často od vlastního středu tkaniny odlišeny jinou vazbou
- jinou barvou
- bývají jednobarevné
- někdy se přidávají do krajů kontrastní nitě, které odlišují vlastní prodávanou tkaninu od kraje
- vetkávané okraje – na přání zákazníka se může v krajních tkát nápis (zlaté písmo), logo... K listovému stavu lze dokoupit malý žakárský stroj, písmo lze vytkat také například pomocí pěti listů

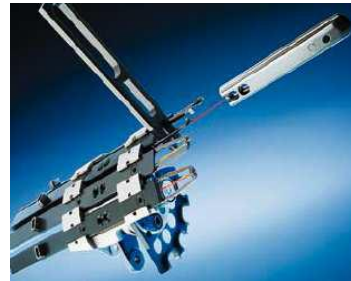

vetkávané kraje

kraj v rypsové vazbě

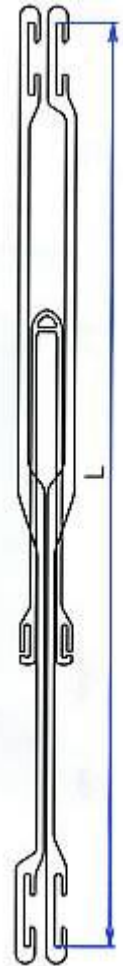
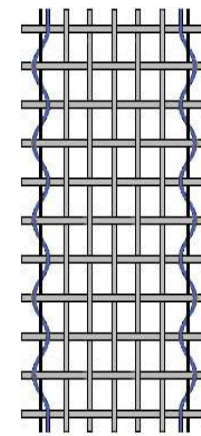
Ukázka krajů ze skřipcových tkacích strojů

14. Kraje tkaniny

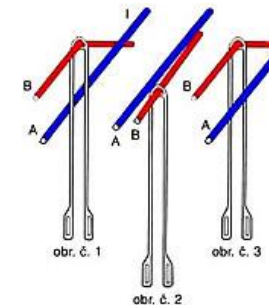
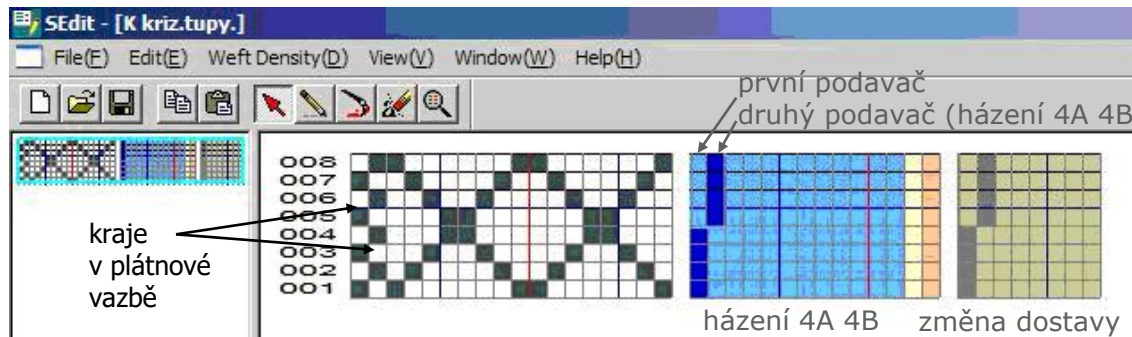

Perlinkové nitěnk
a tvorba
perlinkové vazby

NAVETA CZ s.r.o

Prohozní zařízení člunkové a bezčlunkové.

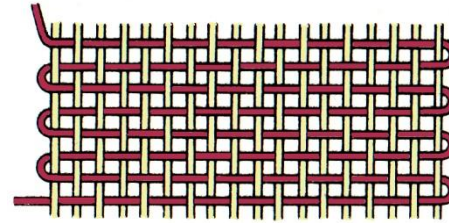

Vzornice pro tkaní na
vzorovacím stávků CCI.

Kraje většinou navádíme zvlášť do listů, nejčastěji nejbliže ke tkalcí. Někdy přidáváme i listy pro „záchytné nitě“ nebo použijeme speciální listy s nitěnkami pro perlinkovou vazbu. U jehlových stavů se běžně používá pomocný kraj – ten se na stavu odřezává (viz v laboratořích KDE klubka odřezaných krajů). Krajobé nitě mohou být nasnované na osnovním vále nebo se na stav přidává potřebný počet cívek pro tkaní krajů.

14. Kraje tkaniny

Při tkaní na člunkových stavech vznikají pevné, tzv. pravé kraje.

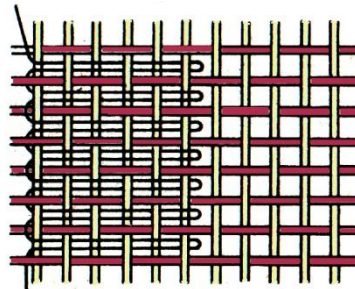
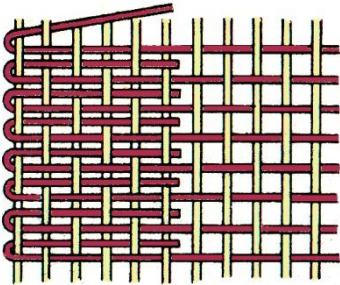

Při tkaní na bezčlunkových tkacích strojích a při výrobě několika tkanin vedle sebe vznikají nepravé kraje. Aby se nerozjížděly a netřepily, musí se zpevnit.

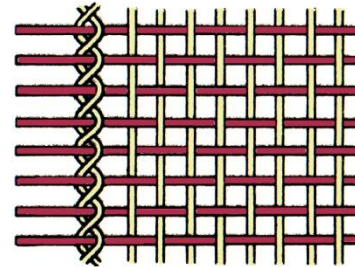
Způsoby:

1. perlínka
2. zakládání konců do následujícího prošlupu (u skřípcových a u některých jehlových strojů)
3. zakládání přídavné nitě (u některých jehlových strojů)
4. zatavení konců útku (především na tryskových strojích)
5. lepení

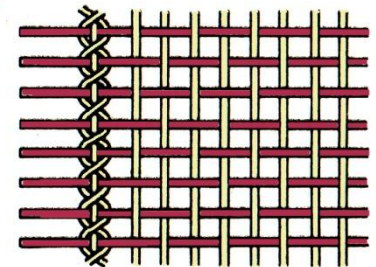
Zakládání konců do tkaniny

Zakládání přídavné nitě

Perlínková vazba
dvounitná a třínitná

Používané vazby v krajích:

- plátno, ryps, panama
- pro osnovní kepr (atlas) se do krajů použije útkový kepr (atlas)

Návod do paprsku:

- pokud použijeme zakládané kraje, v paprsku je ředíme, protože máme v útku dvojnásobnou dostavu

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdelávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Liberec 2011

Doporučená literatura:

- Bednář, V., Svatoš, S.: Vazby a rozbory tkanin I, SNTL 1989
Bednář, V., Svatoš, S.: Vazby a rozbory tkanin II, SNTL 1991
Moravec, V., Hruša I.: Technologie I, 2. část – Vazby listových tkanin, Liberec 1980
Mrazíková, I.: Vazby tkanin listové, TUL Liberec 2002
Wolfová E.: Arsenjevová, Z., Tkaní, Brno 2005
Křížová, V.: Ruční tkaní, SPNP 1983

Obrázky a fotografie použity z následujících publikací a pramenů:

- vedené publikace
Wikipedia, Google
archiv V. Bergmanové (Textilana, skeny vzorků textilií, fotografie vybavení KDE a další)
bakalářské práce: Koblrová, D., Zedulová, N.; Kadrnožková, P.; Kůtová, B.; Linhartová Š.; Šimanská, P.; Chaničkovská, Š.
prospekty firem